

Олексюк Тетяна,
студентка 2 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,

Стендер С.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку,
оподаткування та технологій електронного бізнесу,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Роботи з проведення оцінки активів на підприємстві можна здійснювати двома основними способами:

- шляхом створення внутрішнього підрозділу з оцінки – комісії з оцінки підприємства за участю фахівців з маркетингу, технологій тощо;
- шляхом залучення спеціалізованої незалежної оцінної організації.

Можлива комбінація цих двох основних напрямів, тобто прийняття рішення про те, що оцінку частини активів здійснює спеціалізована організація, а оцінку всіх інших об'єктів – комісія з оцінки підприємства.

Перший спосіб здійснення оціночних процедур передбачає створення на підприємстві постійної комісії з оцінки активів. Результатами роботи комісії з оцінки є затверджені керівником акти приймання об'єктів активів до обліку, списання з обліку, встановлення розміру справедливої вартості активів тощо. Ці розпорядні документи на підприємстві дають підставу бухгалтеру для відображення операцій з оцінки в обліку.

Виконання робіт з оцінки передбачає використання інформації про ринкову вартість активів на дату оцінки. Таку інформацію комісія може отримати, наприклад, з таких джерел:

- прайс-аркуші підприємств-виготовлювачів і посередників;
- рекламні проспекти підприємств-виготовлювачів;
- відомості про ціни на товари, цінності в періодичних виданнях;

- відомості про ціни безпосередньо на ринку;
- агентства нерухомості, експерти-оцінювачі;
- зональні і галузеві збірники цін;
- відділи цін в адміністраціях міст і областей;
- договори купівлі-продажу (при регулярній торгівлі такими активами)

тощо.

Другим способом виконання робіт з оцінки є залучення до роботи фахівців-професіоналів з оцінки майна. Такими фахівцями можуть бути організації з оцінки – юридичні особи або фізична особа-оцінювач, що має відповідний сертифікат і ліцензію.

При виборі будь-якого варіанта організації оцінки треба мати на увазі, що прийняті на підприємстві рішення з оцінки активів матимуть законну силу тільки в тому разі, якщо вони відповідають рішенням власника. Власник або уповноважена ним особа (директор підприємства) як особа, відповідальна за організацію бухгалтерського обліку, встановлює порядок проведення оцінки на підприємстві – створення комісії з оцінки, її повноваження, затверджує акт оцінки, визначає функції бухгалтерії в проведенні оцінки тощо. Остаточне рішення щодо визнання результатів оцінки активів, навіть якщо її здійснює стороння організація, приймає власник підприємства.

Для відображення в обліку процедур з оцінки заповнюється самостійний розпорядно-виконавчий документ з оцінки – акт оцінки (переоцінки) об'єкта (групи об'єктів) активів. При здійсненні операцій з оцінки активів функції працівників бухгалтерії підприємства полягають в такому:

- використання даних комісії з оцінки про надходження, наявність (вибуття) активу і його вартість;
- виконання бухгалтерських записів з зарахування об'єкта на баланс;
- віднесення витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта основних засобів, на збільшення первинної вартості основних засобів;

- отримання даних про вартість запасів, яка знизилася у зв'язку з втратою початкової вигоди, і перерахунок вартості цих запасів за чистою вартістю реалізації;
- участь у розрахунках з переоцінки активів і відображення результатів в обліку і звітності;
- відображення вибуття активу з балансу підприємства.

Бухгалтерські операції з оцінки активів здійснюються на підставі відповідних документів з оцінки, які мають силу розпоряджень для підприємства. Цілком очевидно, що неприйнятним є покладання всіх функцій щодо визначення справедливої вартості об'єкта, проведення розрахунків з оцінки, переоцінки тощо на одного бухгалтера.

Список використаних джерел

1. Методика оцінки вартості майна під час приватизації, затверджена постановою КМУ від 12.10.2017 р. № 1594.
2. Порядок обліку, контролю, оцінки конфіскованого й іншого майна, яке переходить у власність держави, і розпорядження ним, затверджений постановою КМУ від 25.08.2016 р. № 1352.
3. П(С)БО 19 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 19 "Об'єднання підприємств", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.07.99 р. № 163.
4. Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 11.08.2016 р. № 259.
5. Порядок експертної оцінки нематеріальних активів, затверджений наказом ФДМУ та Державного комітету з питань науки і технологій від 27.07.2017 р. № 943/27.
6. Дуганець Н.В., Стопнюк Ю.Г. До застосування технологій при виборі методів оцінки виробничих запасів. Тридцять другі економіко-правові дискусії (економічне спрямування): матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Львів, 2018. 137 с.
7. Семенишена Н.В., Левченко З.М. Оцінка біологічних активів : проблеми використання справедливої вартості. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Луцький національний технічний університет. 2010. Випуск 7 (25). Ч. 5. С. 265–271.
8. Стендер С.В. Облік і контроль витрат рослинництва на матеріалах Хмельницької області : монографія. Кам'янець-Подільський : видавець ПП Зволейко Д.Г., 2012. 235 с.